

# ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

## กัณฑ์ที่ ๓ ทานกัณฑ์

กัณฑ์ทานกัณฑ์ ประดับด้วยคาถา ๒๐๙ พระคาถา เนื้อความเป็นของสำนักวัดถนน จังหวัดอ่างทอง มิได้ระบุชื่อผู้นิพนธ์ กัณฑ์นี้มีจำนวนพระคาถามากที่สุดในจำนวนมหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์ เพลงประจำกัณฑ์คือ “พระยาโศก” ประกอบกิริยาโศกสลดรันทจิตใจของพระบรมวงศานุวงศ์ที่พระเวสสันดรถูกเนรเทศออกจากเมือง

เมื่อพระเวสสันดรทรงบริจาคสัตตกมหาทาน เป็นทาน ๗ สิ่ง สิ่งละ ๗๐๐ ตามที่ทรงทูลขอพระเจ้ากรุงสยชัยพระราชบิดาแล้ว ทรงนำเสด็จพระนางมัทรีและสองพระกุมารกราบทูลลาพระราชบิดา พระเจ้ากรุงสยชัยทรงทัดทานมิให้พระนางมัทรีและพระนัดดาทั้งสองตามเสด็จไปด้วย ครั้นพระนางมัทรีมีทรงยินยอมก็ทรงขอพระนัดดาทั้งสองไว้ พระนางมัทรีก็ไม่ทรงยินยอมอีก ด้วยทรงตั้งพระทัยมั่นที่จะขอตามเสด็จพระสวามีไปพร้อมพระโอรสและพระธิดา ทรงกราบทูลว่า เมื่อเป็นมเหสีแล้วก็ถือพระองค์เป็นดุจทาสทาสี ย่อมจงรักภักดีต่อพระสวามี ขอตามเสด็จไปปรนนิบัติประหนึ่งทาสติดตามรับใช้ มิยอมให้พระสวามีไปตกระกำลำบาก ทุกข์ยากพระวรกายแต่เพียงลำพัง ส่วนพระโอรสพระธิดาเป็นประดุจแก้วตาดวงใจ จะทอดทิ้งเสียกระไรได้ พระเจ้ากรุงสยชัยต้องทรงเลิกทัดทานในที่สุด

เมื่อพระเวสสันดรทรงกราบบังคมทูลลาพระชนกชนนีแล้ว ทรงเบิกแก้วแหวนเงินทอง บรรทุกราชรถเทียมม้า และทรงโปรยเป็นทานไปตลอดทาง แม้แต่รถทรง ม้าเทียมรถทรง ก็ประทานให้แก่พราหมณ์ที่มาทูลขอไปจนหมดสิ้น แล้วทั้งสองพระองค์ทรงอุ้มพระโอรสและพระธิดา ทรงพระดำเนินไปสู่มรรคาเบื้องหน้า

ข้อคิดจากกัณฑ์ : พึงยอมเสียสละประโยชน์สุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม



เอกสารอ้างอิง:

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

เกษม บุญศรี. ประเพณีทำบุญเนื่องในพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา,  
๒๕๔๔.

ธนิต อยู่โพธิ์. ตำนานเทศน์มหาชาติ. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๐๑.

พระครูวิจิตรธรรมโกศล. กะเทาะเปลือกเวสสันดร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เลี้ยงเซียง, ๒๕๓๖.



จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ  
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ